

Projektrapport 2009

Broängen, Svenska filminstitutets partnerskola i samarbete med Film Stockholm

Jannie Jeppesen

Forskning och utvecklingsansvarig Mediepedagog

Broängsskolan

Skolan och hur vi arbetar

Broängsskolan är en kommunal grundskola F-9 i Botkyrka kommun. 2002 startades ett förändringsarbete på skolan för att modernisera och utveckla de pedagogiska metoderna i samklang med samhällsutvecklingen. Skolan har under den senaste sju åren införskaffat teknik för att aktivt kunna arbeta med media, främst film, med eleverna. En mediepedagog arbetar ut mot hela enheten år 1-16 med personalen som främsta målgrupp. Den tekniska utrustningen består bland annat av 400 bärbara datorer och två servers specialiserade på streamad media samt 25 dv-kameror. Sedan läsårsstart 2009 har alla elever i årskurs sju varsin dator som första steget till att hela 7-9 har personliga datorer. Även åk 2 är utrustade med varsin dator i projektet Broängens ettor. Resterande datorer är fördelade på så sätt att all pedagogisk personal har en personlig dator och resten är bokningsbara mobila klassrum. Tre forskningsprojekt rörande multimodalitet och lärande pågår på Broängen. Anders Björkvall, Stockholms universitet forskar på Broängens ettor och Patrik Hernwall med forskningsteam följer en 7-9 klass under tre års tid inom ramen för KK-stiftelsens forskningssatsning Unga nätkulturer.

Personalen har genom åren utbildats i filmproduktion med enkla grunder i berättande med rörlig bild, manusförfattande och redigering. Mediepedagogen har också genomfört interna utbildningar med personal på alla stadier i enheten. Fokus har legat på datorhantering, filmproduktion, ljudredigering, bildbehandling, layout, animering, hur man arbetar i nätverk etc. Man har lyckats implementera detta arbetssätt på bred front hos personalen genom att ha strategin "Kompetensen skall finnas i huset" och har inte tidigare samarbetat med lokala resurscentrum. Vår farhåga har varit att enskilda gerillainsatser inte påverkar vår pedagogiska utveckling långsiktigt. Detta har inneburit att all pedagogisk personal ser det som en naturlig del i verksamheten minst någon gång om året. De pedagoger som kommit långt arbetar mer uttalat med den rörliga bilden som uttrycksform. Grunden i vår pedagogiska ansats har varit elevproduktion av rörlig bild då våra erfarenheter av arbetssättet visar att elevernas analytiska förmåga och reflekterande kring vad de ser när de konsumerar film ökar då de själva suttit vid klippbordet. De förstår genom att ha gjort. Eleverna får genom åren hos oss en fördjupad kunskap och förståelse i hur rörlig bild påverkar och berör oss liksom deras uttrycksförmåga i mediet breddas och ökar. En av anledningarna är tydligen att man genom att arbeta med deras kulturuttryck tillför lust och motivation till arbetsprocessen. Att se alla elever, även de som i vanliga fall inte stimuleras av skolarbetet, hamna i ett tillstånd av "flow" där kreativitet och problemlösningsförmåga är vitala beståndsdelar är inte ovanligt. Raster och "närlutarvi?" upphör att existera. Ett av våra uttalade mål under året som gått har varit att skapa fler möjligheter att publicera elevernas filmer då "en film inte är en film om ingen sett den". Genom åren har vi stadigt sett en anmärkningsvärd meritvärdesökning hos våra avgångsklasser och speciellt intressant är att vi når pojkarna.

Presentation av arbetet

Projektets syfte och metod följer devisen att kompetensen skall finnas i huset och riktade en kompetensutvecklingsinsats inom dramaturgi för att ge pedagogerna praktiska guider till hur de kan stödja en utveckling av elevernas förmåga inom ramen för det vidgade textbegreppet. Detta skall leda till att pedagogerna får större insikt i hur de skall bedöma elevernas arbeten men också stödja dem i deras utveckling i filmarbetet. Vi är intresserade av att titta närmare på de estetiska lärprocesserna och arbetsprocesserna för att öka kvaliteten när vi arbetar med filmproduktion för att nå målen. Vi ser arbete med rörlig bild som ett sätt att ge eleverna redskap och förmåga att tolka, analysera och producera innehåll i samklang med den samhälleliga utvecklingen. Vi ser också att elevernas förmåga att samarbeta ökar samt att elevernas förmåga att formulera sig skriftligt ökar.

En projektgrupp på skolan sattes samman med pedagoger från åk 1-9 med stor ämnesspridning. Tanken var att diskutera bedömning och arbetsprocesser kring att arbeta med film som pedagogisk metod. Dessa diskussioner utmynnade i projekt genomförda ute i klasserna. För att förankra hela arbetet på bred front i organisationen och skapa lust och motivation hos pedagoger att arbeta mer med film som pedagogiskt verktyg höll filmpedagogerna Mikael Kowalski och Johan Holmberg, Folkets Bio, två storföreläsningar om Berättandets grammatik för all pedagogisk personal åk 1-9. En på våren och en tvillingföreläsning på hösten. Några pedagoger var tillsammans med mediepedagogen på Partnerskoleträffen i september och vi hade dagen efter ett hel-dagsmöte/erfarenhetsutbyte med Ringsbergsskolans pedagoger med Magnus Engwall från Reaktor Sydost som var mycket inspirerande för våra pedagoger då de arbetade så brett med bildanalys kopplat till alla ämnen.

Dokumentation av några utvalda filmprojekt

Av de genomförda filmprojekten har några exempel valts ut för att illustrera bredden på skolans arbete från åk 1-9. Filmexempel och beskrivningar har publicerats på en webbplats där teman och inriktning spänner från skateboardstjärnan Bam Margera till hur man kan arbeta med "threshold concepts" i matematiken. Kan vi öka förståelsen för centrala nyckelbegrepp i matematiken genom att arbeta med film?

Att vi på detta sätt undersöker metoder för hur vi kan skapa förståelse kring begrepp och kan visa på att vi genom att arbeta på detta sätt ökar elevernas förståelse för exempelvis bråk, det är fullkomligt unikt. Det är att kvalitetssäkra undervisningen.

-John Gustafsson, rektor Broängen

Speciellt intressant på webbplatsen är exemplet från årskurs ett med en liten filmsnutt där vi ser deras språkutvecklingsprocess hända. Flera filmprojekt i den klassen har också genomförts under året där den rörliga bilden blivit en naturlig del i deras arbete. Under alla deras forskningsprojekt oavsett om det handlar om människokroppen eller däggdjur inom NO eller religionsundervisning så har barnen gjort bildspel eller filmer. Ur ett pedagogiskt perspektiv ser vi en ökad förmåga hos barnen att strukturera sitt innehåll och låta bilder förstärka innehållet. Den skrivna texten i botten av arbetet bearbetas om och om igen för att "det låter konstigt när jag spelar

in, jag startar alla meningar med Råttan". Den skrivna texten får en reell funktion och det finns en mening med att bearbeta sin text. Mest uppseendeväckande med metoden har varit att eleverna publicerar sina filmer på sin community för klassen med föräldrar och att filmerna där blir sedda om och om igen. Att elever tar del av och kommenterar varandras arbete är en effekt skolan i vanliga fall inte lyckas med. En elev sa såhär: "Den bästa filmen är den om Näbbdjur" Mycket riktigt har den filmen 49 visningar och de andra djurfilmerna har ca 20 visningar. Ur ett pedagogiskt perspektiv är det intressant att eleverna tar del av varandras arbeten som konsumenter.

Andra filmprojekt som genomfördes var bland annat i årskurs sex där pedagogernas plan för arbetet helt omkullkastades av elevernas lust och vilja att genomföra sina egna filmidéer. Ett arbetstema kring Världens barn landade i filmer som handlade om Wrestling, Skateboardstjärnan Bam Margera, en dramatisering av Kurt Cobains självmord och en pastisch på tonårsserien Sweet Sixteen. Under arbetets inledning beslutade vi pedagoger att släppa temat till förmån för deras kreativitet. Lusten och motivationen hos eleverna totalt exploderade. Exempel kan ses på filmprojektsidan och även om målen i SO inte nåddes så arbetade eleverna mot andra strävansmål. Berättande, manusbearbetning, bildanalys och engelska som många av grupperna självmant använde som språk. Det var första gången klassen filmade och att ta verktygen i anspråk fick de också med sig. Att besluta sig för att ge utrymme och tid till att ta verktygen i anspråk är en viktig del i arbetet med film. En av kärnorna vid lärande är att ta verktyg i anspråk oavsett om det handlar om pennan, kompassen eller datorn som redskap. Redskapet i sig skapar ett lärrum. En viktig erfarenhet som vi sett i vårt profillag MusikMedia är att pedagogernas oro för att hanteringen av verktygen och programmen inledningsvis tar så mycket tid i årskurs 7 med den gnagande frågan "om de lär sig allt de ska?" förbyts till att man erfarenhetsmässigt kan säkert säga att

"Ja, de lär sig allt de ska och dessutom är de mer kreativa. Våra nior är varje år överrepresenterade i skolans årliga Brobelnomineringar där uppfinningar, noveller och miljöpris delas ut. De får liksom en tilltro till sin egen förmåga att uttrycka sig och ta plats när vi arbetar med deras verktyg och de är motiverade och det gäller alla ämnen"

-Madeleine Sahlin, pedagog i svenska och engelska.

En film är ingen film om ingen sett den- öka möjligheterna för publicering
Våren -09 lanserar vi vår filmkanal på YouTube, BroangenToYou, där elevernas filmer publiceras. Syftet är att öka filmens funktion genom att ge den en reell publik och därmed skapa en ökad motivation till att lämna ifrån sig en bra produktion. Insamlingen av materialet visar sig bli en flaskhals och vi ser under projektets gång behovet av att hitta andra, flexiblare publiceringsytor i samband med att alla våra elever kvitterar ut en egen dator som arbetsverktyg. Under hösten startar bygget av vår plattform online.broangen.se. Den är klar att tas i bruk i november. Den består av både en publik del där alla elevers egna hemsidor, arbetsbloggar/wikis och YouTubekanaler ligger samlat på ett ställe och ett internt community där de också kan publicera på slutna platser. Ett av projekten som inte är redovisade på webbplatsen är särskilt spännande då vi förlagt hela arbetsprocessen från premiss, karaktärsbeskrivningar, bearbetning av synopsis till färdig film online i en stängd wiki. När alla är nöjda och klara

öppnar vi portalen och ger möjlighet till kommentarer för exempelvis föräldrar eller andra intresserade. Vad vi sett hittills är att engagemanget ökar ytterligare i arbetet och att vi får igång helt andra textproduktionsprocesser där eleven både blir en aktiv läsare av varandras texter och en textproducent som tar emot konstruktiv kritik och synpunkter.

Vi har identifierat två olika sätt vi använder film i undervisningen. I det ena fallet handlar det om film som uttryck med dramaturgi och berättande och i det andra fallet använder vi det som ett verktyg för att berätta, beskriva och förmedla, där filmens specifika uttrycksform står i bakgrunden men där vi ser att sättet att arbeta skapar lärprocesser vi är intresserade av. Att läsa om, skriva om och bearbeta sina texter för att filmen skall fungera bättre. Att ta sig an stoffet skapar en djupare förståelse eftersom man själv måste förstå för att kunna beskriva. En viktig motivationsfaktor när man arbetar på det sättet är att ge filmen ett meningsfullt sammanhang vilket givetvis är en publik. En pedagogisk synergieffekt blir då att eleverna tar del av varandras arbeten vilket man har svårt att få till i ett traditionellt pedagogiskt sammanhang. Dels att de lär av varandras sätt att uttrycka sig men också att de möter stoffet som konsument.

Samarbetet med Film Stockholm och Svenska Filminstitutet

För Broängens del har det varit ett givande samarbete med Film Stockholm då vi har kunnat rikta strålkastarna på det arbete vi gör och få syn på det själva genom andras ögon. Det har definitivt inspirerat till att fler projekt har genomförts av pedagoger som i vanliga fall arbetat mer sparsamt med film och medier då deras förståelse för lärprocesserna och bedömning ökat. Att Svenska Filminstitutet gör denna satsning för att lyfta fram goda exempel och visa på nödvändigheten av arbeta med det vidgade textbegreppet i dagens och framtidens lärande är ur Broängens perspektiv ett välkommet initiativ då vi ser att lärande och kunskapsbegreppet befinner sig i en kritisk brytpunkt i det digitala samhället.

I april fick film Stockholm en ny konsulent för film och mediepedagogik. Därigenom stärktes möjligheterna att strategiskt utveckla mediepedagogiken i länet. Broängsskolan är en viktig partner i detta arbete på flera sätt. Genom att samarbeta med en partnerskola kan Film Stockholm knyta en praktik till vår strategi och sprida goda exempel på förändringsarbete över kommungränserna. Broängsskolan tillför en levande dimension till konsulentarbetet som underlättar tolkningen av mål som rör jämställdhet, mångfald och demokrati. Dessutom har Broängsskolan en viktig strategisk placering i Botkyrka som är en utvecklingsnod för mediepedagogik för söderortskommunerna och talangutveckling (Filmbasen) för hela Stockholms län. Broängsskolan är också unikt i sin implementering av Botkyrka kommuns e-strategi och att bjuda in till ett lustfyllt lärande.

Samarbetet med Broängsskolan befinner sig nu i ett utvecklingsskede där vi bygger vidare på den kompetensutveckling som gjordes av personalen på Broängen under 2009. Under våren 2010 kommer Film Stockholm och Broängssko-

lan att göra ett "case" i form av en film som gestaltar ett skolprojekt som är representativt för hur man arbetar med medier i en lärande miljö. Filmen är tänkt som ett kommunikationsredskap för att nå kommunala tjänstemän, politiker och för att visa upp skolans verksamhet i andra sammanhang. Vi tror att också att Broängsskolan är ett perfekt val som partnerskola genom att den är kommunal utan extra resurser. Det skapar trovärdighet i kontakten med andra kommuner och visar att skolutveckling är möjlig med rätt prioriteringar, personal och ledarskap.

/Fredrik Nordbladh

Konsulent för mediepedagogisk verksamhet Film Stockholm

Hur vill vi gå vidare?

Vi ser att vi fortsatt arbetar vidare med att utveckla arbetssätt med elevernas kommunikationsmönster som modell då vår plattform Online skall tas i bruk och utvecklas pedagogiskt, den har gett möjlighet för att vårt arbete med mediepedagogik får en så naturlig plats i lärandet att den blir transparent. Ett mål för oss är egentligen är utrota ordet mediepedagogik då vi anser att det är en så naturlig del av samhället och att det alltså är helt naturligt att vi alltid förhåller oss till det i skolan.

Exempel och projekt

På <http://online.broangen.se/> kan man gå in på elevhemsidor men också på vår server Stream för att se wikiprojekt. Vi samlar även våra Youtubekanaler och våra webbplatser och bloggar på Online. Under rubriken bloggar ligger Filmprojektets webbplats som är en del av dokumentationen för just partnerskoleprojektet.

Vid frågor kontakta Jannie Jeppesen, FoU Mediepedagog.

jannie.jeppesen@edu.botkyrka.se

0734-218600

/ Jannie Jeppesen, Broängen

